

Tarih : 13.04.2007

Konu : Harp Akademileri Konferansı'nda yaptıkları konuşma

Yer : İstanbul

"Sayın Genelkurmay Başkanı,

Silahlı Kuvvetlerimizin Değerli Komutanları,

Harp Akademilerimizin Seçkin Üyeleri,

Değerli Konuklar,

Küresel ve askeri konuların tüm boyutlarıyla ele alınarak derinlemesine irdelendiği ve çözümlenmeler yapıldığı Harp Akademilerinin çatısı altında, her yıl olduğu gibi bu yıl da ülkemizi yakından ilgilendiren konularda görüşlerimi sizlerle paylaşacak olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Bu seçkin eğitim kurumumuzun bilimsel çalışma anlayışı içinde ulusal stratejimizin belirlenmesi konusunda yaptığı katkılar, övgüye değerlidir.

Soğuk Savaş'ın sona ermesinin, kalıcı bir barışın sağlanması yolunda dünyada yarattığı iyimserlik, 11 Eylül terör saldırılarından sonra yerini kaygan, belirsiz ve istikrarsız bir uluslararası ilişkiler ortamına bırakmıştır. Bunun sonucu stratejik düşüncelerde bir değişim süreci başlamış, tehdit ve buna bağlı olarak güvenlik kavramları temelden sarsılmıştır.

Bugün, dünyada büyük güçler arası konvansiyonel bir savaş olasılığı giderek azalırken, bölgesel, etnik ve dinsel kökenli savaşlar tehdit olma niteliğini korumakta ve küresel gerginliği artırmaktadır.

Terörizm, uluslararası alanda tüm ülkelerin siyasal, toplumsal, ekonomik ve moral yapıları üzerinde olumsuz etkiler yaratmakta, aynı zamanda ülkelerin güvenliğini ve toprak bütünlüğünü de tehdit etmektedir. Terörizm, temel hak ve özgürlüklerin ve demokrasilerin yıkılmasını, istikrarın bozulmasını ve çoğulcu sivil toplumların etkisiz kılınmasını hedef almaktadır.

Öte yandan, uluslararası terörizm ve kitle yoketme silahlarının yayılması, dünyada kalıcı bir güvensizlik algılaması yaratan başlıca etkidir. Terör eylemlerinde kitle yoketme silâhlarının kullanılma risk ve olasılığının artmış bulunması, nükleer teröre karşı kimi küresel savaşım girişimlerinin başlatılmasına yol açmaktadır.

Bu durumda, silahlı kuvvetlerin bir yandan konvansiyonel savaş olanak ve yeteneklerini korurken, diğer yandan savaşı ve terörle savaşımı uzun süre birarada yürütebilecek yeteneklere de sahip olması gerekmektedir.

21. yüzyılın başında yeni bir dünya düzeninin oluşum aşamasında bulunduğu gözlenmektedir. Bu düzenin meşruiyete ve bunun temeli olan uluslararası hukuka dayanması asıdır. Tersinde, kültürler arasında derin uçurumlara ya da başat bir gücün egemenliğine yol açma riski bulunmaktadır.

Dünyada çeşitli bölgesel güç odaklarının ortaya çıkması sürecinin ülkemizce yakından izlenmesinin sürdürülmesi gereklidir. Geçen yüzyılda ivme kazanan

küreselleşmenin olumlu sonuçlarının yanısıra, toplumlardaki dengeleri bozabilen, eşitsizlikleri arttıran ve tehdit kaynaklarını çoğaltabilen yönleri giderek daha iyi anlaşılmaktadır. Yoksulluk, açlık ve salgın hastalıklar gibi küresel sorunların çözümü için yeterli dayanışma oluşturulamamıştır. Bu durum, "karşılıklı anlayış ve hoşgörü" eksikliğini artırmış, terörizm başta olmak üzere pek çok küresel sorunu da birlikte getirmiştir.

Küreselleşme sürecinde, düşüncesizce atılan kimi adımlar ve hoşgörüden yoksun yaklaşımlar, tarihsel önyargıları öne çıkararak uygarlıklararası çatışma kuramlarını gündeme getirmiştir. Kültürel kaynakları çok çeşitli olmakla birlikte, bireylerin özgürlük ve eşitliği ile barış ve hoşgörüyü temel alan uygarlık, tek ve evrenseldir.

Böyle bir ortamda, çevremizde ülkemizin kalkınma ve ilerleme çabalarını artırarak sürdürebilmesine elverişli koşulların yaratılması, istikrar ve güvenin sağlayacağı olanaklardan yararlanılması, ulusal çıkarlarımız yönünden başlıca hedefi oluşturmaktadır.

Değerli Konuklar,

Jeostratejik konumu yönünden dünyadaki uluslararası bunalım alanlarına yakın olan Türkiye, terörizm, kitle yoketme silahlarının yayılması ve bölgesel sorunlardan kaynaklanan çok yönlü ve artan, ağır iç ve dış tehdit ve risklerle karşı karşıyadır.

Ülkemizin bütünlüğüne ve ulusal birliğine yönelik bölücü terörist eylemler ve gerici etkinlikler, birincil tehdit konumunu korumaktadır.

Türkiye'ye yönelik her türlü tehdit ve risklerin, tüm ulusal güç ögeleriyle caydırılması ve gerektiğinde etkisiz duruma getirilmesi, güvenlik politikamızın temelini oluşturmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin çevresinde bir "Barış ve Güvenlik Kuşağı" oluşturulması, böylece ülkemize yönelik tehdit ve risklerin azaltılması hedef alınmaktadır. Bu çerçevede, kara suları, hava sahası, münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığı gibi konularda Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşüren güncel uygulamalar, ulusal hak ve yararlarımızı gözeterek biçimde yakından izlenmektedir.

Türkiye, bulunduğu coğrafyadaki sorunların çözümüne yardımcı olmak amacıyla tüm birikimini ve gücünü kullanmalıdır. Bu yönde etkin girişimlerle bölgesine yönelik gündemi belirlemeli, siyasa ve çözümler üretmeli, bunları biçimlendirmelidir.

Değerli Konuklar,

Terörizm artık küresel bir boyut kazanmış, belirli ülkelerin ya da bölgelerin sorunu olmaktan çıkmış, uluslar ve sınırlar ötesi özelliği belirginleşmiştir.

Terörden en çok zarar gören ülkelere biri olarak Türkiye, terörizmle uluslararası savaşımı ve bu konuda işbirliğini ve dayanışmayı desteklemektedir.

Türkiye, karşılaştığı bölücü terörü tümüyle yok edebilmek için yasalar çerçevesinde büyük bir kararlılıkla savaşımını sürdürmektedir. Ülkenin ve Ulus'un

her türlü tehdit ve tehlikeye karşı korunup savunulması en büyük hakkımız ve sorumluluğumuzdur.

Türkiye, bir yandan Irak'ın kuzeyinden kaynaklanan terörist tehdidin etkisiz kılınması konusundaki kimi ortak çabalara katkılarını sürdürürken, uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru savunma hakkını saklı tutmaktadır.

Siyasallaşmaya çalışan bölücü terörle savaşta ulusumuzun gösterdiği birlik ve beraberliği, tüm güvenlik güçlerimizin sergilediği özverili ve kahramanca çabayı beğeniyle karşılıyor, aziz şehitlerimize Tanrı'dan rahmet diliyor, gazilerimizi gönül borcuyla anıyorum.

Kuruluşundan bu yana Cumhuriyetimizi sinsi bir gölge gibi izlemiş olan gerici tehdit, bugün ulaşılmış olduğu boyutlarla kaygıya neden olmaktadır. Türkiye'nin laik düzenini ve Cumhuriyet'in çağdaş kazanımlarını hedef alan etkinlikler ile dini politikaya yansıtma çabaları toplumsal gerginlikleri artırmaktadır.

Cumhuriyet'in demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliğinin, ulusu ve ülkesiyle bölünmez bütünlüğünün sonsuza kadar korunması ve kollanması Devlet'in hak ve görevidir.

Cumhuriyet'in temel değerlerine ve anayasal ilkelere inanmayanların, aydınlanmayı ve çağdaşlaşmayı içine sindiremeyenlerin, ülkenin geleceğine ilişkin kötü niyet taşıyanların laik, demokratik Türkiye Cumhuriyeti'ne ve kurumlarına yönelik saldırılan, ulusumuzu ve devletimizi yolundan geri döndüremeyecektir.

Değerli Konuklar,

Anayasamızın 117. maddesi gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin manevî varlığından ayrılmayan Başkomutanlığı temsil görevim yakında sona erecektir. Dünyanın en büyük ve en kahraman ordularından birinin başkomutanlığını temsil görevini, yaşantımın en mutlu ve onurlu anılarından biri olarak hep koruyacağım. Bu olanaktan yararlanarak, Silahlı Kuvvetlerimiz ile ilgili kimi görüş ve düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Savunma politikamızın dayandığı temel düşünce, Silahlı Kuvvetlerimizi, yurdumuza yönelik iç ve dış tehditleri caydıracak, yurdu güvenle savunacak, toprak bütünlüğümüzü ve ulusal çıkarlarımızı koruyacak çağdaş güç ve kudrette ve yüksek bir hazırlık durumu içinde bulundurmaktır. Silahlı Kuvvetlerimiz bu anlayışla, ülke tarihindeki en güçlü konuma erişmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yüksek bir caydırıcı güç olma niteliği, bölgemizde barışın en önemli etkenidir.

21. yüzyılda da Silahlı Kuvvetlerimizin çağdaş ve güçlü durumda tutulmaya devam edilmesi, Devletimizin ve rejimin geleceğinin en önemli güvencelerinden biri olacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Yüce Türk Ulusu'nun gönlünde, her zaman üst düzeyde yer almıştır. Bunda, elbette gücünü ve ruhunu ulustan almanın büyük payı vardır.

Türk Ordusu, başta her düzeydeki komutanları olmak üzere, geleneksel olarak çok iyi eğitilmiş, günümüzdeki teknolojik gelişmeleri yakından izleyen ve

yetenekleri üst düzeyde personelden oluşmaktadır.

Silahlı Kuvvetlerimiz en önemli desteklerden birini kapsamlı, çağdaş ve ulusal nitelikteki savunma sanayii alt yapımızdan almaktadır. Bu nedenle, Türk savunma sanayiinin güçlendirilmesine yönelik çabaların aralıksız sürdürülmesi yaşamsal önem taşımaktadır.

Silahlı Kuvvetlerimizin yüreğini oluşturan Harp Akademilerinde subaylarımıza verilen eğitimin her yönden en üst düzeyde olduğuna inancımız sonsuzdur.

Kurmay subay, sorunları önceden sezen, karmaşık durumları hızla değerlendirerek, çözüme yönelik en uygun kararı verebilen, farklı durumlar karşısında seçenek üretebilen, bilim ve teknolojiyi görevin başarısı için kullanabilen, üstün ve önder nitelikli askerdir.

Girdiği her savaşta, en üst düzeyde önderlik ve kurmay yeteneği sergilemiş olan Büyük Atatürk'ün, savaşın en ateşli dönemindeki kimi kararların, hesap ve mantıkla açıklanması güç olsa da, üst düzeyde gözlem, sezgi ve değerlendime yeteneği gerektirdiğine ilişkin sözlerini unutmayınız.

Değerli Konuklar,

Birçok kez üzerinde durduğumuz kimi konuları, Devletimizin ve ülkemizin geleceği yönünden çok önemsedğim için bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Sistemi eleştirmek ve değiştirilmesini istemekle mevcut kuralları uygulama zorunda olmak çok ayrı şeylerdir.

Anayasa Mahkemesi Başkanı iken, Anayasa'yla öngörülen Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkilerinin, parlamenter demokrasinin gerekleriyle bağdaşmadığını söylemiştim. Bu düşüncemi bugün de koruyorum.

Ancak, Cumhurbaşkanı'nın, kurallar değişmedikçe Anayasa ile verilen görevleri yerine getirmesi, yetkileri kullanması zorunludur. Üstelik, laik Cumhuriyet rejimini, Anayasa'nın uygulanmasını gözetme bağlamında koruyup kollama görevi, bu zorunluluğu kimi zaman daha da artırmaktadır.

Anayasalar, devletlerin temelini oluşturan kurucu düşünceyi kurallaştırarak somutlaştıran, devlet rejimini belirleyip siyasal sistemi kuran toplumsal sözleşmelerdir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temeli, ilkeler ve değerler bütünü olan Atatürkçülük ideolojisine dayanmaktadır. Anayasamızda, Devlet rejimini belirleyen temel ilkelere ve bu ilkeleri belirginleştirecek kurallara yer verildiği ve bu kuralların bağlayıcılığının sağlandığı görülmektedir.

Anayasa'nın üstünlüğünü ve bağlayıcılığını düzenleyen 11. maddesinde, Anayasa kurallarının, yasama, yürütme ve yargı organlarını, yönetimi, özel ve tüzel kurum ve kuruluşları, seçilmiş ya da atanmış tüm görevlileri ve tüm yurttaşları, kısaca herkesi bağladığı açıkça belirtilmiştir.

Ayrıca, Anayasa'nın özel kurallarında, Yasama Organına, Cumhurbaşkanı'na ve Anayasa Mahkemesi'ne, uygulamada anayasal kurallara uyma, bu kurallara uyulmasını sağlama ve kurallara uyulup uyulmadığını denetleme görev ve yetkisi

verilmiştir.

Anayasa'nın yine 11. maddesinde, yasaların Anayasa'ya aykırı olamayacağı belirtilerek, Yasama Organı, Anayasa'ya uygun yasa çıkarmakla yükümlü kılınmıştır.

Anayasa'nın 148. maddesinde, Anayasa Mahkemesi'ne, yasa, yasa gücünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya uygunluğunu denetleme görev ve yetkisi verilerek, Yasama işlemleri Anayasa'ya uygunluk denetimine bağlı kılınmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin bu görev ve yetkisi, aynı zamanda anayasal Devlet rejiminin korunması yükümlülüğünü de içermektedir.

Anayasal rejimin korunup sürdürülmesi yönünden görev ve yetki verilen bir başka organ Cumhurbaşkanlığı'dır. Anayasa'nın 104. maddesinde, Devlet'in Başlı sıfatıyla Cumhurbaşkanı'na, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Ulusu'nun birliğini temsil etme, Anayasa'nın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözetme görev ve yetkisi verilmiştir.

Cumhurbaşkanı'na ve Anayasa Mahkemesi'ne verilen görev ve yetkiler, siyasal iktidar gücünün, dengelenip frenlenerek "çoğunluk diktatörlüğüne" dönüşmesinin önlenmesi ve Anayasa'da somutlaşan Devlet rejiminin korunması yönünden çok önemlidir.

Anayasa'nın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten ve Anayasa metnine dahil olan Başlangıç bölümünde, Türk Yurdu ve Türk Ulusu'nun sonsuza uzanan varlığı ve Yüce Türk Devleti'nin bölünmez bütünlüğü kabul edilmiştir. Yine Başlangıç bölümünde, hiçbir etkinliğin, ulusal çıkarlar, Türk varlığı, Devlet'i ve Ülkesi'yle bölünmezliği esası karşısında korunma göremeyeceği belirtilmiştir.

Anayasa koyucu bununla yetinmemiş, Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayandığını, niteliklerini, 3 ve 4. maddelerinde, Türkiye Devleti'nin Ülkesi ve Ulusu'yla bölünmez bütün olduğu ve bunun değiştirilemeyeceğini vurguladıktan sonra, 5. maddesinde, Devlet'e, Türk Ulusu'nun bağımsızlığını ve bütünlüğünü, Ülke'nin bölünmezliğini, Cumhuriyet'i ve demokrasiyi koruma görevini vermiştir.

Görüldüğü gibi Anayasamızda, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş düşüncesi, tek Ulus ve ulusal devlet, tekil devlet, laik devlet, demokratik devlet, sosyal devlet, hukuk devleti ilkelerine dayandırılmış ve bu ilkeler kurullarla anayasal belirginliğe kavuşturulmuştur.

Anayasal kurulların bağlayıcılığı yanında, içtiği ant ve Anayasa'nın uygulanmasını gözetme görev ve yetkisi, Cumhurbaşkanı'nı, yukarıdaki ilkeleri özümseyerek uygulamak ve uygulatmakla yükümlü kılmaktadır. Başka bir anlatımla, uzlaşma ve uyum ancak anayasal rejim çerçevesinde olanaklıdır. Bunun dışında bir uzlaşma aramak anayasal kurulları savaştırmak anlamına gelecektir.

Cumhurbaşkanı, Cumhuriyet'in ilkelerinden ve anayasal içeriklerinden yana taraftır, Anayasa'nın buyurucu kurulları karşısında taraf olmak zorundadır. Başka ve güncel bir deyişle, bu ilkeler ve onların anayasal içerikleri Türkiye Cumhuriyeti Devleti rejiminin "kırmızı çizgileri"dir. Yürürlükteki anayasal kurullar uyarınca, başta aynı doğrultuda andiçen milletvekilleri olmak üzere tüm yurttaşlar da

Devlet rejimini oluşturan anayasal kurallar çerçevesinde bu ilkelere uymak zorundadırlar.

Cumhurbaşkanı'nın tarafsızlığı siyasal tarafsızlıktır. Anayasa'nın 101. maddesinin son fıkrasında, "Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişiği kesilir" denilerek, Cumhurbaşkanı'nın siyasal yönden tarafsız olması gerektiği açık biçimde belirtilmiştir.

Bu özellik, Cumhurbaşkanı ile siyasal liderler arasındaki önemli bir farkı oluşturmaktadır. Asıl önemli fark ise, Anayasa'nın 104. maddesine göre, Cumhurbaşkanı'nın Devlet'in başı; 112. maddesine göre ise, Başbakan'ın, bir siyasal organ olan Bakanlar Kurulu'nun başkanı olmasıdır. Başbakan, yürütme görevinde, ancak ilişkin bulunduğu siyasal görüşü temsil edebilir. Oysa, Cumhurbaşkanı Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk Ulusu'nun temsilcisidir.

Temelinde Atatürk ilke ve devrimleri bulunan çağdaş Türkiye Cumhuriyeti ideolojisi, tüm yurttaşların taraf olması gereken bir Devlet ideolojisidir. Cumhurbaşkanı, anayasal devlet rejimine egemen olan değerleri savunurken toplumun çeşitli kesimleriyle birlik içinde olabilir. Cumhurbaşkanı'nın anayasal ilkelerden yana taraf olması, siyasal taraflılık biçiminde yorumlanamaz.

Atatürkçü Cumhuriyet rejiminin temel ilkelerine karşı ortaya konulan eylem ve uygulamalara karşı çıkmak ve engel olmak, Cumhurbaşkanı'nın içtiği andın ve anayasal görevinin gereğidir. Bunun "siyasal muhalefet" görevi ile karıştırılması son derece yanlıştır.

Yukarıda vurgulanan anayasal zorunluluğa bağlı olarak, Anayasa'ya, hukukun evrensel ilkelerine ve kamu yararına uygun görülmeyen yasalar ya da kimi maddeleri, bir kez daha görüşülmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne geri gönderilmiş; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce aynen kabul edilip de Anayasa'ya aykırılık içeren yasalar ya da kimi kuralları için Anayasa Mahkemesi'nde iptal davası açılmıştır.

Yine, anayasal kuralların özüne, hukuk devleti niteliğine, onun gereği olan liyakat ve kariyer ilkelerine, hukuka, kamu yararına ve hizmetin gereklerine uygun olmayan karamame taslakları da imzalanmayarak geri gönderilmiştir.

16 Mayıs 2000 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki konuşmamda,

"Kimse hukukun üstünde değildir; hukukun üstünlüğu ilkesi herkesi bağlamalı, Anayasa'nın, yasaların ve hukukun gereği her zaman ve herkese karşı yerine getirilmelidir. En büyük felaketin, hukuka ve adalete duyulan güvenin yitirilmesi olduğu unutulmamalıdır."

demieştim. Tüm meslek yaşamımda olduğu gibi Cumhurbaşkanlığım döneminde de bu düşüncenin uygulayıcısı, izleyicisi ve gözeticisi olmaya çalıştım.

Değerli Konuklar,

"Türk Ulusu", birlik ve bütünlüğümüzün ve bunun yarattığı ulusal devletin temel kavramıdır. Yüce Atatürk, "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına Türk Ulusu denir" anlatımıyla Ulus'un adını açıkça vurgulamış, içeriğini belirlemiştir.

Atatürk Ulusçuluğu, bu anlatımda da görüldüğü gibi ırk, dil, din, mezhep temeline değil, birleştirici, bütünleştirici temele dayanır. Bunun doğal sonucu olarak Anayasa'da, "Türk Devleti"ne yurttaşlık bağıyla bağlı olan herkes "Türk" sayılmıştır. Bu, ülke bölünmezliğini sağlayan bir ulusal kimliktir.

Çok kültürlü toplumlarda "birlik" ulusal devletle sağlanmış ve "tek ulus" ilkesi bu birliği sağlayan ve pekiştiren en önemli öge olmuştur. Toplumu oluşturan yurttaşların tek ulus çatısında toplanması, laiklikte olduğu gibi, farklılıklar korunarak birlikte yaşamının en etkili yodudur. Bu gerçeği göremeyen devletlerin tarihsel süreci çok kısa olmuştur.

Anayasa'daki egemenlik kayıtsız koşulsuz Türk Ulusu'nundur kuralı, "Türk Ulusu" kavramının çoğunluk-azınlık ya da din, dil, ırk, mezhep ayrımı yapılmadan yurttaşların tümünü kapsadığını göstermektedir.

Bayrağımızın dalgalandığı bu topraklarda yaşamak hepimizi mutlu etmeli, bağımsızlığımızın sembolü İstiklal Marşı'nın okunması hepimizi coşkulandırmalı, uygulandırmalı, her kademedede ayırım yapılmaksızın bu ülkeye hizmet etme, hepimize düşen görev ve sorumluluk olmalıdır.

Ülke ve Ulus birliğine zarar verecek, tekil ve ulusal devleti bozmaya kalkacak hiçbir eyleme izin verilmeyeceği asla akıllardan çıkarılmamalıdır.

Türkiye'yi çağdışı rejime sürüklemek isteyenlerin demokrasiden sözetmelerinin bir oyun olduğu görülmelidir. Huzur ve iç barış olmadan siyasal istikrarın, ekonomik kalkınma ve toplumsal gelişmenin hiçbir anlamının olmayacağı anlaşılmalıdır. Temeli Atatürkçü düşünceye dayalı çağdaş Cumhuriyet'te huzur da, denge de, istikrar da, ancak laiklik, bölünmezlik ve ulus devlet yapısı güvenceye alınır sürdürülerek sağlanabilecektir.

Unutulmamalıdır ki, bu ülkeye ve rejimimize en büyük kötülük, aymazlıktan gelmektedir ve bundan kurtulmak rejimi korumanın koşuludur.

Anayasamıza göre, seçme ve seçilme hakkını da kapsayan temel haklar ve özgürlükler, bireyin topluma, ailesine ve diğer bireylere karşı ödev ve sorumluluklarını da içermektedir. Yurttaşların oy kullanmaları aynı zamanda topluma karşı ödevi ve sorumluluğudur.

Değerli Konuklar,

Türkiye'de siyasal rejim, Cumhuriyet kurulduğundan beri, hiçbir dönemde günümüzde olduğu kadar tehlikeyle karşı karşıya kalmamıştır. Laik Cumhuriyet'in temel değerleri ilk kez açıkça tartışma konusu yapılmaktadır. İç ve dış güçler, bu konuda aynı amaç doğrultusunda çıkar birliği içinde hareket etmektedir.

Dış güçler, Türkiye'nin İslam ülkelerine model olabilmesi için öncelikle siyasal rejiminin "laik Cumhuriyet"ten, "demokratik Cumhuriyet" adı altında, "İlimli İslam Cumhuriyeti"ne dönüştürülmesini öngörmektedirler. İlimli İslam, Devlet'in sosyal, ekonomik, siyasal ve hukuksal düzeninin din kurallarından belli ölçüde etkilenmesi anlamına gelmektedir. Bu niteliğiyle İlimli İslam modeli, İslam'ı kabul eden diğer ülkeler için bir ilerleme sayılsa da, Türkiye Cumhuriyeti yönünden

büyük bir geriye gidiş, daha açık söylemiyle, "irticai" bir modeldir. Türkiye bölge için, ancak laik, demokratik hukuk devleti niteliği ile örnek oluşturabilir; bu yöndeki deneyimlerini paylaşmaya hazırdır.

Ülkelerin yönetim sistemlerinin değiştirilmesine direnen en önemli ögeler, ulus devletlerdir. Bu nedenle, ulus devletlerin parçalanıp yok edilmesi ya da bölünüp siyasal denetime alınması küresel sistemin başarısı için gerekli görülmektedir. Bunun için de, ulusal ülkü, ulusal bilinç ve ulusal dilin zayıflatılması, bu yolla ulusal benliğin yok edilmesine çalışılmaktadır. Kimi ülkelerin düşün önderlerinin son yıllarda Atatürk'e ve Atatürkçü düşünce sistemine yönelttikleri yoğun eleştirilerin anlamı ve amacı açıktır.

İşin dikkat çekici yanı, Türkiye Cumhuriyeti rejimini ılımlı İslam'a dönüştürmek için, dış ve kimi iç odakların çıkar birliği yapmaları ve bunu demokratikleştirme adı altında gerçekleştirmeye çalışmalarıdır.

Oysa bu odakların bilmesi gereken üç önemli gerçek vardır: Birincisi, ister "ılımlı", ister "köktenci" olsun, din devleti ile demokrasinin yan yana getirilmesi, tarihe ve bilime ters düşen bir yaklaşımdır. İkincisi, ılımlı İslam'ın çok kısa sürede radikal İslam'a dönüşmesi kaçınılmazdır. Üçüncüsü de, Türkiye Devleti, rejim seçimini, Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte 84 yıl önce yapmıştır. Bu rejim, Atatürk ilke ve devrimleri ile Atatürk Ulusçuluğu'na bağlı, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti temelinde biçimlenen aydınlanmacı ve çağdaş bir rejimdir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi, siyasal yönden tekil devlet yapısını ve tam bağımsızlık ilkesini, yönetsel yönden laik, demokratik, sosyal, hukuk devletini, ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal yönden de çağdaş bir Türkiye'yi hedeflemektedir.

Türk Devrimi'nin genel amacı, aydınlanma çağını yakalamak ve Türk toplumunu çağdaşlaştırmaktır.

Küresel sistemin üzerinde durduğu bir başka alan ülkelerin doğal kaynakları ve üretim araçlarıdır. Sistem, özelleştirme uygulamaları ile bu kaynak ve araçları ele geçirmeye çabalamaktadır. Bunun ayırında olan Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Fransa gibi gelişmiş ülkeler, ulusal güvenlikle doğrudan ya da dolaylı ilgili stratejik şirketlerin yabancı sermayeye satışını önlemek için koruyucu önlemler almaktadır. Rusya ve Latin Amerika ülkeleri ise, stratejik şirketleri yeniden devletleştirmek için yoğun çaba içindedirler.

Türkiye'de de stratejik konu ve kuruluşların özelleştirilmesinden vazgeçilmelidir.

Türkiye'nin henüz tam olarak Küresel Sistem'in egemenliğine girmemiş olması, Sistem ülkelerini rahatsız etmektedir. Bunun nedeni, tüm çabalara karşın hala sağlam bir Atatürkçü yapının sürüyor olması ve Cumhuriyet'in anayasal kurumlarının ulusal çıkarlardan ödün vermeyen sağlam bir duruş sergilemeleridir.

Ulus devletin, Ulus birliği ve Ülke bütünlüğünün, tekil devlet ve laik Cumhuriyet'in koruyucusu ve güvencesi olan Türk Silahlı Kuvvetleri de, ilk kez iç ve dış odakların hedefi durumuna gelmiştir. Bu odaklar niyetlerini açıkça sergileyerek işi "hesap sorma" söylemine kadar vardırımlardır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, anayasal rejimin korunması yönünden, tüm anayasal organ ve kurumlar gibi görevli ve taraftır. Ordu'yu yıpratarak etkisizleştirmek için, zamanlaması ayarlanmış bir oyun oynanmaktadır.

Oysa, özellikle bölgesel karışıklıkların yoğunlaştığı ve küresel güçlerin Ülkemiz üzerindeki planlarının açığa çıktığı günümüzde Ordumuzu yıpratmak, bu planlara destek olmak amacı taşııyorsa, hiç düşünülmemesi gereken bir olgudur.

Değerli Konuklar,

Atatürkçü Cumhuriyet rejiminin yaşadığı iç tehlikeleri ise uzun uzun anlatmaya gerek yoktur. Bunun için 1930'lu, 40'lı, 50'li, 60'lı yıllara dönmeye de gerek yoktur. Türkiye'de son 15-20 yıldır yaşanan toplumsal gelişmeler, toplumsal ve bireysel yaşamda sergilenen çağ dışı görüntüler, dinci fetvalar, saldırılar ve karışmalar, kamusal alanlarda türban kullanılmamasına ilişkin tüm yüksek yargı kararlarına karşı tutumlar, görevi din adamı yetiştirmek olan okulları bitirenler ile tarikat ve cemaat mensuplarının Devlet'in her kademesine yerleştirilmeye çalışılmaları, Türkiye'nin nereye götürülmek istendiğinin anlaşılması için yeterli olacaktır.

Demokrasiyi yanlış yorumlayıp değerlendirenlerin tutum ve davranışlarının en büyük zararının Cumhuriyet'e ve demokrasiye olacağı gözden uzak tutulmamalıdır.

Türkiye'nin siyasal rejimi, laiklik konusunda duyarlı dengeler üzerine oturtulmuştur. Laiklik, din ve inanç özgürlüğüne indirgenemez. Çünkü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sosyal, siyasal, hukuksal, ekonomik ve toplumsal temelinde laiklik ilkesi vardır. Tüm ilke ve devrimler, başka bir deyişle Atatürkçü Cumhuriyet laiklik ilkesine dayanmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında da belirtildiği gibi, laiklik, ülkelerin içinde bulunduğu tarihsel, siyasal, toplumsal koşullara ve her dinin bünyesinin gerektirdiği isterlere bağlı olarak ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Dini ve din anlayışı tümüyle farklı ülkelerde laikliğin, aynı anlam ve düzeyde benimsenip uygulanması beklenemez.

Anayasamızın dayandığı temel görüş ve ilkeleri içeren, maddelerin amacını ve yönünü belirten Başlangıç bölümünde, laiklik ilkesi gereği kutsal din duygularının Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı belirtilirken, açık ve kesin biçimde laikliğin tanımı da yapılmıştır.

Bu tanıma göre laiklik, dinin sosyal, siyasal ve hukuksal bir güç olmasını önleyen temel ilkedir. Bu işlevine uygun olarak Anayasa'nın 24. maddesinde,

- Devlet'in sosyal, ekonomik, siyasal ve hukuksal temel düzeninin kısmen de olsa din kurallarına dayandırılmayacağı,

- Dinin ya da din duygularının yahut dince kutsal sayılan şeylerin siyasal ya da kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla kötüye kullanılmayacağı,

belirtilmiştir.

Laiklik ilkesinin, Anayasa'nın 24. maddesindeki tanımı ve içeriğiyle, din kurallarının toplumsal yaşam dışında yalnızca bireysel yaşam alanını düzenlediğinin kabulü zorunludur.

Değerli Konuklar,

Anayasamızın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin nitelikleri arasında sayılan hukuk devletinin en önemli özelliği hukukun üstünlüğünün kabul edilmiş olmasıdır. Hukuk devleti ilkesinin işlerliği yönünden ve hukukun üstünlüğünün gereği olarak, yasama ve yürütme işlemleri yargı denetimine bağlı tutulmuştur.

Güçler ayrılığını benimseyen parlamenter demokrasilerde, yargı, rejimden ve demokrasiden sapmayı önleyici bir denge düzeneği olarak öngörülmüştür. Bunun sonucunda yargı erki, yasamaya, özellikle gerçek gücü elinde bulunduran yürütmeye ve bu iki erkin birlikteliğinden oluşacak üstün güce karşı korunmuş ve bağımsız kılınmıştır. Tam bağımsız olmayan yargının, denge ögesi görevini sağlıklı biçimde yerine getirmesi olanaksızdır.

Yargı bağımsızlığının gerçekleştirilebilmesi için, mahkemelerin yanında, yargı erkinin en önemli ögesi ve temsilcisi olan yargıçların da bağımsız ve güvenceli olması gerekmektedir.

Bu nedenle, Anayasa'nın 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Ulusu adına "bağımsız mahkemelerce" kullanılacağı, 138. maddesinde de, yargıçların görevlerinde bağımsız oldukları belirtilmiştir.

Yine Anayasamızda, yargı erkinin yürütmenin etki ve karışmasından uzak tutulabilmesi için kimi düzenlemeler yapılmıştır. 140. maddede, yargıçların, mahkemelerin bağımsızlığı ve yargıçlık güvencesi ilkelerine göre görev yapacakları; 138. maddede de, Anayasa, yasa ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci ya da kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve yargıçlara emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı kurala bağlanmıştır.

Yargı organlarının kuruluşu, çalışma ilkeleri, yargıçların seçimi ve özlük hakları konularında yargı bağımsızlığını gölgeleyecek yöntemlerden uzak durulması, hukuk devleti ilkesinin gereğidir.

Yargıç ve savcılarının tüm özlük ve disiplin işleri, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerinin seçimi gibi önemli yetkilerle donatılmış Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumunda bir siyasal parti mensubu olan Bakan'ın ve onun buyruk ve yönergeleri ile hareket eden Müsteşar'ın yer alması yargı bağımsızlığını, dolayısıyla hukuk devleti ilkesini zedelemektedir.

Avrupa Komisyonu'nun 08.11.2006 günlü Türkiye 2006 İlerleme Raporu'nda, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun sekreteryasının, bütçesinin ve binasının olmaması, müfettişlerin üst kurul yerine Adalet Bakanlığı'na bağlı bulunması ve Adalet Bakanı ile Bakanlık Müsteşarı'nın Kurul'un oy hakkına sahip üyeleri olması eleştiri konusu yapılmıştır.

Yine, 06.03.2007 gününde yayımlanan Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri

Bakanlığı 2006 yılı İnsan Hakları Raporu'nun Türkiye'ye ilişkin bölümünde, her yıl olduğu gibi, "Adalet Bakanı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na üye olarak katılmasının Adil Yargılanma Hakkına aykırı olduğu" belirtilmiştir.

Çeşitli hükümet programlarında da vurgulandığı gibi, yargının kişiselleştirilmesi ve siyasallaştırılmasının önlenmesi için, yargı bağımsızlığıyla bağdaşmayan bu durumun ivedi olarak düzeltilmesi gerekir.

Unutulmamalıdır ki, yargıç güvencesi yargı bağımsızlığının, yargı bağımsızlığı da devlete güvenin ön koşuludur.

Yasama ve yürütme organlarının da yargının siyasallaştırılmasından özenle kaçınmaları gerekir. Yargının siyasallaştırılması durumunda bundan zarar görecektir. Başta yine Devlet organlarıdır. Bununla da kalmayacak, tüm Devlet kurumları, insani değerler ve bireyler de bu zarardan paylarını alacaklardır.

Değerli Konuklar,

Anayasa'da, demokratik devlet niteliği Türkiye Cumhuriyeti'nin değiştirilemez nitelikleri arasında sayılmış; demokrasiye en uygun yönetim biçimi olarak parlamenter hükümet sistemi kabul edilmiştir.

Yine Anayasamıza göre, egemenlik kayıtsız koşulsuz Ulus'undur ve Türk Ulusu egemenliğini, Anayasa'nın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanmaktadır.

Ulusal egemenliğin kaynağı ulusal istençtir ve ulusal istenç, ancak özgür seçimlerle yaşama geçirilebilir. Bunun için Anayasa'da, tüm yurttaşlara seçme, seçilme ve siyasal etkinlikte bulunma hakkı getirilmiştir. Seçme, seçilme ve siyasal etkinlikte bulunma hakkı, demokrasinin yeterli değil, ancak gerekli koşuldur.

Devlet yönetiminin aksamaması da gözetilerek ulusal istencin parlamentoya en geniş biçimde yansımaları, çoğulcu ve katılımcı demokrasinin ve ulusal egemenliğin gereğidir. Bu nedenle, Anayasa'da, seçim yasalarının "temsilde adalet" ve "yönetimde istikrar" ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bu iki ilkenin, seçme ve seçilme hakkının özünü zedelemeyecek ve Devlet yönetimini aksatmayacak biçimde dengelenmesi, demokratik toplum düzeninin gerekleri ve ölçülülük ilkesi çerçevesinde bağdaştırılarak seçim sistemine dengeli biçimde yansıtılması anayasal zorunluluktur.

Yönetimde istikrar ilkesi, salt çoğunluğu sağlayacak seçim sistemini değil, istikrarlı yönetimi olanaklı kılacak adaletli bir temsil sistemini gerektirmektedir. Adalet, yönetimde istikrarın da temel koşuludur. Yalnızca istikrar ilkesini gözetmek, temsilde adalet olmayınca istikrarsızlık yaratacaktır.

Seçim sistemimiz incelendiğinde, iki ilke arasında olması gereken dengenin, yönetimde istikrar ilkesi lehine önemli ölçüde bozulduğu görülmektedir. 2002 yılındaki seçimlerde geçerli oyların yaklaşık üçte birini alarak Meclis'te yaklaşık üçte ikilik temsil oranına ulaşılması bunun açık kanıtıdır.

Ayrıca, toplam kayıtlı seçmen sayısına göre, seçmenlerin yüzde 59.14'ü, toplam oy kullanan sayısına göre ise, yüzde 48.37'si Meclis'te temsil edilmemiştir. Bu durum, iki ilke arasındaki dengenin nasıl bozulduğunu göstermektedir. Bunun da nedeni Seçim Yasası'ndaki ülke geneli barajdır.

Siyasal ve bunun getirisi olarak ekonomik istikrar uğruna temsilde adalet ilkesinin gözardı edilmesi, Türkiye Cumhuriyeti rejiminin istikrarını bozacak düzeye ulaşabilecektir.

Seçim sisteminin, ulusal istencin adaletli olarak Meclis'e yansımalarını sağlayacak biçimde ivedilikle düzeltilmesinde, başka bir deyişle ülke geneli barajının düşürülmesinde yarar bulunmaktadır.

Unutulmamalıdır ki, demokrasi, yalnızca çoğunluk yönetimini öngördüğü için değil, azınlıkta kalanların haklarının korunduğu, seslerinin duyurulduğu, görüşlerinin yönetime yansıtıldığı için üstün nitelikli bir yöntemdir.

Anayasa'nın 68. maddesinde, siyasal partilerin demokratik siyasal yaşamın vazgeçilmez öğeleri olduğu belirtildikten sonra 69. maddesinde, siyasal partilerin iç düzenlemeleri ve çalışmalarının demokratik ilkelere uygun olacağı vurgulanmıştır.

Böylece, Anayasa Koyucu, siyasal partisiz demokrasi olamayacağını kabul ederken, siyasal partilerin demokrasij gerçekleştirilebilmeleri için öncelikle iç yapılanmalarının ve çalışmalarının demokrasinin gereklerine uygun olmasını zorunlu görmüştür.

Günümüzde, siyasal partilerin en önemli sorunu parti içi demokrasinin eksikliğidir. Partilerin her kademedeki görevlileri, lidere bağlılıkları esas alınarak göstermelik seçimlerle işbaşına gelmekte, seçimle oluşan organların yeterli güvencesi bulunmamakta, ülke sorunlarıyla ilgili düşüncelerini özgürce dile getirememektedirler.

Siyasal partilerin topluma öncülük edebilmesi ve çoğulcu demokrasiyi etkin kılabilmesi, parti içi hukuksal ve demokratik düzenin kurulması ve işlerlik kazanmasıyla olanaklıdır.

Türkiye'nin demokratikleşme sürecini başarıyla sürdürmesi ve çağdaş demokratik yapıya kavuşması için siyasal partiler ve seçim yasalarında günün koşullarına uygun değişikliklerin yapılması, Siyasal Partiler Yasası'nda parti içi demokrasiyi sağlayıp güvence altına alacak sistemin getirilmesi zorunlu duruma gelmiştir.

Değerli Konuklar,

Anayasa'nın 83. maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için yasama sorumsuzluğu ve yasama dokunulmazlığı birlikte düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasına göre, milletvekilleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözleri ile Meclis'te ileri sürdükleri düşünceleri nedeniyle sorumlu tutulamazlar.

Parlamente demokratik sistemi benimseyen her ülkede olduğu gibi,

Anayasamızda da, çok yerinde olarak, kamu yararı amacıyla milletvekilleri için yasama sorumsuzluğu öngörülmüştür.

Yasama sorumsuzluğu, yasama organı üyelerine kişisel yarar ya da ayrıcalık tanımak için değil, ulusal istencin tam olarak gerçekleşebilmesi amacıyla öngörülen bir güvencedir.

Bu güvence ile, yasama organı üyelerinin, yasama işlevini hiçbir kuşku, baskı ya da ceza tehdidi altında kalmadan, özgür, bağımsız ve korkusuzca yerine getirmesi sağlanmaktadır.

Ne var ki, Anayasa'da bununla yetinilmemiş, maddenin ikinci fıkrasında, seçimden önce ya da sonra suç işlediği ileri sürülen milletvekilinin, Meclis kararı olmadıkça tutulamayacağı, sorguya çekilemeyeceği, tutuklanamayacağı, yargılanamayacağı ve üyelik süresince verilen ceza hükmünün yerine getirilemeyeceği belirtilerek, milletvekilleri için, parlamenter işlevi dışındaki kişisel eylemleri nedeniyle yasama dokunulmazlığı da getirilmiştir.

Yasama dokunulmazlığı, yasama organı üyelerinin, yasama işlevi dışındaki etkinliklerinden kaynaklanan her türlü suç nedeniyle sorgulanmasını, tutuklanmasını ve yargılanmasını önlemek üzere öngörülen bir ayrıcalıktır.

Yasama işlevinin sağlıklı yürüyebilmesi için yasama sorumsuzluğu gereklidir ve yeterlidir. Milletvekillerinin yasama işlevi dışındaki eylemleri nedeniyle dokunulmazlık zırhına bürünmeleri, saydam toplum isterleriyle bağdaşmamakta, yolsuzlukla savaşımlarına olumsuz etki yapmaktadır.

Ayrıca, bu durum, ceza adaletinde eşitlik ilkesiyle çelişmekte, Yüce Meclis'in saygınlığına gölge düşürmekte ve yasama erkinin yüceliğiyle bağdaşmamaktadır.

Bu nedenlerle belirtmek isterim ki, yasama dokunulmazlığının kaldırılması, hukuk devleti ilkesi ile demokratik değerlerin gereğidir ve toplumsal beklentilere olumlu yanıt oluşturacaktır.

Sırası gelmişken, yasama dokunulmazlığı ile memur güvencesini birbirine karıştırmamak gerektiğini de vurgulamak isterim.

Anayasa'nın 129. maddesi ve 02.12.1999 günlü, 4483 sayılı Yasa'da, memurlar ve diğer kamu görevlilerine ilişkin soruşturma açılması izne bağlanmıştır; ancak, bu düzenlemelerin yasama dokunulmazlığı ile karşılaştırıldığında iki önemli farkı olduğu görülmektedir.

Öncelikle, memurlar ile diğer kamu görevlilerinin yargılanabilmeleri için izin alınması, kişisel suçlarda değil, yalnızca "görevleri nedeniyle işledikleri suçlar"da söz konusudur. İkincisi de, bu izin, mutlak sonuç doğuran bir izin olmayıp, idari yargı denetimine bağlıdır.

Değerli Konuklar,

Demokratik toplumlar, temel hak ve özgürlüklere dayalı toplumlardır. Bu tür toplumlarda, devletin görevi, temel hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmektir. Temel hak ve özgürlükler arasında, düşünceyi açıklama özgürlüğü önemli bir yer

tutmaktadır. Düşünceyi açıklama özgürlüğünün olağan yollarından biri basındır.

Basının, düşüncenin açıklanmasında oynadığı önemli rol gözönünde tutularak, çağdaş anayasalarda basın özgürlüğü, temel hak ve özgürlüklerin özel bir türü olarak düzenlenmiştir.

Anayasa'nın 26.maddesinde, düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün haber almak ve vermek özgürlüğünü de kapsadığı; 28. maddesinde de, basının özgür olduğu, devletin basın ve haber alma özgürlüğünü sağlayacak önlemleri alacağı belirtilmiştir. Basın özgürlüğü, düşünceyi açıklama özgürlüğünü tamamlayan ve onun kullanılmasını sağlayan özgürlüktür.

Demokratik toplumlarda basının işlevi, bu hak ve özgürlükler bağlamında kamu yararını ilgilendiren olay ve konularda açıklamalar yapmak, haber ve bilgi vermek, eleştiri ve yorumlarla kamuoyu oluşturmak, toplumu aydınlatmaktır.

Bu önemli işlevi nedeniyle basın özgürlüğünün, kamu otoritelerine karşı olduğu kadar özel güçlere karşı da korunması gerekmektedir.

Medyanın belli kişi ya da gruplar elinde toplanması, gücünün o kişi ya da grupların çıkarı için kullanılmasına neden olabilecektir.

Bu durum, bir yandan ekonomik alanda haksızlık yaratacak, öte yandan haber alma özgürlüğünü kısıtlayabilecek ve medya gücünün çıkar amaçlı kullanılmasına hizmet edebilecektir.

Kamu hizmeti veren medyanın, kişi ya da grupların eline geçerek bireysel çıkarılara hizmet edecek ticari nitelik kazanması, medya-siyaset bağlantısının güçlenmesi, medyanın Devlet'le ticari ilişkiye girmenin aracı olarak kullanılması kamu yararı ve kamu düzenine zarar vermekle kalmayacak, aynı zamanda demokrasiyi de olumsuz etkileyecektir.

Devlet'le ticari ilişkiye giren medya sahibi sermaye gruplarının, medyayı kullanarak siyasal iktidarlar üzerinde baskı kurabilecekleri ya da tam tersine siyasal iktidarların sermaye grupları aracılığıyla medyayı kullanabilecekleri açık gerçeklerdir.

Sermayenin belli kişi ya da grupların elinde toplanması, çok sayıda medya organının belli kişi ya da gruplarca sahiplenilme olasılığı, medyada tekelleşmeye neden olabilecektir. Tekelleşerek sorumluluk bilincinden uzaklaşacak medya, her sorumsuz güç gibi toplumsal yaşamı ve ulusal güvenliği tehlikeye sokabilecektir.

Medyanın kamuoyunu etkileme gücü, dolayısıyla bu gücün olumsuz kullanılması olasılığının yüksekliği, yabancılaştırma olgusunun da çok iyi düşünülmesi gerektiğini göstermektedir. Yabancılaştırmanın uzun erimde ulusal benliğimize vereceği zarar çok iyi değerlendirilmelidir.

Toplumsal görevini yerine getirebilmesi için basın özgürlüğü ile donatılan medyanın da sorumluluk bilinciyle hareket etmesi gereklidir. Anayasa ve yasalarda temel hak olarak düzenlenen basın özgürlüğü ile kişilik hakkının çatışması her zaman olanaklıdır. Bu konuda dengeyi sağlamak, Devlet'in olduğu kadar medyanın da görevidir.

Demokratik toplumlarda, hem basın özgürlüğü hem de kişilik hakkı, temel hak ve özgürlük olarak anayasalarda düzenlenip korunmuş olmakla birlikte, kişilik hakkının, basın özgürlüğünün sınırlarından birini oluşturduğunda duraksamaya yer yoktur.

Basın, bir olayı açıklarken, değerlendirme ya da eleştiri yaparken kişilik haklarına, özel yaşama, gizlilik alanına, mesleki ve ticari saygınlığa karışmamalı, kişinin maddi ve manevi zarara uğramasına neden olmamalıdır.

Basının saygınlığının ve güvenilirliğinin artması, medya gücünün kötüye kullanılmasının önlenmesine, bu gücün kişisel çıkarlardan ve ticari kaygılardan uzak tutulmasına, yansız, doğru, ilkeli, kişilik haklarına ve özel yaşama saygılı habercilik anlayışının benimsenmesine, her koşulda meslek etiğinin gözetilmesine bağlıdır.

Değerli Konuklar,

21. yüzyılın ilk aylarında devraldığım görevimin sonlarına yaklaşırken, uluslararası konulara ilişkin kimi gözlemlerimi de paylaşmak istiyorum.

Batı ile Doğu'nun kesiştiği coğrafyadaki konumumuz, tarihsel ve kültürel değerlerimiz, ülkemizin etkin ve çok boyutlu bir dış politika izlemesini olanaklı ve gerekli kılmaktadır. Yüzyıllara yayılan deneyimimizin yarattığı denge, Cumhuriyetimizin çağdaşlaşma yolunda getirdiği kazanımlar, evrensel değerlere ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir anlayışla örülmüş, ülkemize dünya üzerinde benzersiz bir konum kazandırmıştır.

Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana, uluslararası ilişkilerdeki gelişmeler ve bugünkü küresel ortam, Ulu Önder Atatürk'ün öngörülerinin ne kadar sağlam olduğunu göstermektedir. Onun "Yurtta Barış, Dünyada Barış" sözleriyle çizdiği yol, dışarıda istikrar, güvenlik ve gönenci hedef almayı, bu hedefe ulaşmak için gereken gücü de içerideki ulusal birlik ve beraberlikten sağlamayı öğütleyen bir ışık olmuştur. Bu ışık, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da yolumuzu aydınlatmayı sürdürecektir.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşunun yüzüncü yılını kutlayacağı güne vardığında, dünyanın en güçlü, saygın ve her yönden önde gelen ülkeleri arasında olacaktır.

Değerli Konuklar,

Avrupa Birliği, çağımızın en başarılı siyasal ve ekonomik bütünleşme girişimlerinden biridir. Bu bütünleşme süreci Avrupa'ya barış, istikrar ve gönenc getirmiştir. Türkiye'nin katılımı bu süreci pekiştirecek, Avrupa'daki barış ve istikrarı daha geniş bir coğrafyaya taşıyacak, getireceği stratejik, ekonomik ve askeri katkılarla Birliğe küresel bir oyuncu niteliği kazandıracaktır.

Avrupa Birliği, Büyük Atatürk'ün gösterdiği çağdaş uygarlık yönündeki en anlamlı duraklardan birini oluşturmaktadır. Birliğin Ekim 2005'te Türkiye ile katılım görüşmelerini başlatması, ortak değerlere bağlı her Avrupa ülkesine kapısının açık olduğunu göstermesi yönünden önemli bir aşama oluşturmuştur.

Bununla birlikte, son dönemde yaşanan gelişmeler, kimi üye ülkelerin iç politikadan kaynaklanan nedenlerle, Birliğin bu stratejik yönelimine bağlı kalmakta zorlandığını ortaya koymaktadır. Geçtiğimiz Aralık Doruğu'nda katılım sürecimize ilişkin alınan kararın, Birlik içindeki kimi kesimlerce Türkiye'ye karşı sergilenen önyargılı tutumun yansımaları oluşturduğunu düşünüyoruz. Çözüm yeri Avrupa Birliği olmayan yapay sorunlarla katılım sürecimizin tıkanmasının, aynı zamanda Birliğin kendi önünü keseceğini, geleceğe yönelik stratejik yararlarını gölgeleyeceğini anımsatmak isterim.

Türk Ulusu'nun hedefi, uygar ve çağdaş bir toplumsal yaşam sürdürmektir. Bu hedefe yönelik çabalarımız, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinden bağımsız olarak sürmektedir ve Türkiye, bu süreci ulusal yarar ve onurunu gözeterek, bunlardan ödün vermeden gerçekleştirmeye kararlıdır.

Türk Ulusu'nun Avrupa Birliği sürecine verdiği desteğin, Birliğin Türkiye'ye yönelik tutumuna bağlı bulunduğu hiçbir zaman unutulmamalıdır.

Değerli Konuklar,

Kıbrıs konusu, Türk Ulusu'nun her bireyi için bir "ulusal dava" niteliği taşımaktadır. Ada'da gerçeklerle uyumlu, hakça ve kalıcı bir çözüme ulaşılması, öteden beri Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başlıca hedefi olmuştur. Bu anlayışla sürdürdüğümüz politika, Kıbrıs'da gerçekte çözüm isteyen tarafın kim olduğunu ortaya koymuştur.

Kıbrıs'da 2004 yılında Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Planına ilişkin halkoylamalarıyla başlayan süreçteki gelişmeler, hem Türkiye, hem Kıbrıs Türk halkı için hayal kırıcı olmuştur. Çözümü reddeden taraf ödüllendirilmiş, çözüm isteyen ve kendisi için sıkıntılar yaratacak kurallar içermesine karşın, Plana halkoylamasında evet diyen taraf ise cezalandırılmıştır.

Kıbrıs'da her yönden eşit iki halk, iki demokratik düzen ve iki devlet vardır. Ada'da çözüme yönelik çabalar da bu gerçekleri gözönünde tutmak zorundadır. 2004 yılında halkoylamasına sunulan Plan artık geçersizdir. Gelecekte yapılması olası görüşmelerde de gündeme getirilmesi soz konusu olamaz. Kıbrıs'da güvenlik ve istikrarı yerleşik Birleşmiş Milletler ölçütleri temelinde siyasal eşitlik ve iki kesimlilik ilkelerini karşılayan, yeni bir ortaklık kurulmasına dayalı çözüm sağlayabilir.

Rum Yönetimi, yapıcı olmaktan uzak tutumunu son dönemde tırmandırdığı gibi, sorumsuz ve kışkırtıcı biçimde 2003 yılından bu yana Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını paylaşmaya çalışmaktadır.

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Rumların bu girişimlerini yakından izlemekte ve gerekli önlemleri almaktadır. Yarı kapalı bir deniz niteliğindeki Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin, Kıbrıs Adası'nın deniz alanlarında ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yasal hak ve çıkarları bulunmaktadır. Bunlardan ödün verilmesi soz konusu olmadığı gibi, bölgedeki haklarımızı kararlılıkla korumayı sürdüreceğimizi vurgulamak isterim.

Bu gelişmeler de göstermektedir ki, Rum tarafının hakça bir çözüme ve sorumluluk içinde davranmaya yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda,

Avrupa Birliği'ne önemli görevler düşmektedir. Bunların başında, çözüm yönündeki istencini açık biçimde her zaman ortaya koyan Kıbrıs Türk tarafı üzerindeki yalıtılmışlığın, daha fazla gecikmeden kaldırılması gelmektedir.

Değerli Konuklar,

Dış politikamızın temel bir eksenini de Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkilerimiz oluşturmaktadır. Bu ilişkiler aynı zamanda Avrupa Birliği'ne üyelik sürecimizi tamamlayan önemli bir öge niteliği taşımaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri'yle köklü bağlarımız çok geniş bir alanı kapsamakta, aramızdaki derin dostluk ve işbirliği, birçok konuda ortak anlayışı da beraberinde getirmektedir. Geçtiğimiz yıl iki ülke arasında kabul edilen "Ortak Stratejik Vizyon Belgesi", bu anlayış birliğini bir kez daha vurgulamış, daha örgün bir işbirliğinin önünü açmıştır.

Önümüzdeki dönem, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri'nin pek çok bölgesel ve küresel konuda daha yakın bir işbirliği içinde olmasını gerektirecektir. İlişkilerimizin dayandığı geniş payda üzerinde birbirimize sağlayacağımız katkılar, ortak hedeflerimize ulaşmamızı kolaylaştıracak, aramızda varolan danışma ve eşgüdüm pekiştirilecektir. Bu bağlamda, kimi çevrelerin etkisi altında, onarımı olanaklı bulunmayan adımlardan kaçınılmasının önemini bir kez daha vurgulamakta yarar görüyorum.

NATO, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki bağlaşıklığın yapı taşlarından biridir. Değişen dünya koşullarına başarıyla uyum sağlayan Kuzey Atlantik Antlaşması, ülkemizin dış ve güvenlik politikasındaki kilit konumunu korumaktadır. Türkiye, Avrupa'nın güvenlik alanında attığı adımları da tutarlı ve bütüncül bir yaklaşımla desteklemekte, ancak bu alandaki gelişmelerin NATO'nun sağlayageldiği kazanımları aşındırmadan ilerletilmesine önem vermektedir.

Değerli Konuklar,

Yaşadığımız coğrafya geçmişte olduğu gibi günümüzde de sık sık çatışma ve bunalımlara sahne olmaktadır. Bölgemiz, tarafı ve nedeni olmadığımız birçok sorunla örüldür. Bu sorunların aşılarak çevremizde bir uyum ve istikrar kuşağı oluşturulması başlıca hedefimizdir.

Bu hedef doğrultusunda, Balkanlar'dan Kafkaslar'a, Karadeniz'den Orta Doğu'ya, başta komşularımız olmak üzere bölge ülkeleriyle gerçekçi, saydam ve barışçıl ilişkiler sürdürmek hep dileğimiz olmuştur. Bu yaklaşımımızı paylaşan her ülke ortağımızdır.

Orta Doğu'nun kemikleşmiş sorunlarını geride bırakarak hızlı adımlarla barış ve gönence ilerlemesi, bölgesel ve küresel istikrara kuşkusuz önemli katkılar sağlayacaktır. Bölgede kalıcı barış ve istikrann sağlanması yönünde gösterdiğimiz çabaları yılmadan sürdürmemiz gerekmektedir. Ancak, ne yazık ki, bölge koşulları günümüzde bu hedefe ulaşmaktan bir hayli uzaktır.

Irak'taki gelişmeler kaygı vericidir. Yakın tarihsel ve kültürel bağlarımız bulunan Irak halkının güvenlik ve esenlik ortamına kavuşması için Türkiye elinden gelen yardımı sürdürecektir.

Irak'ın güvenlik ve istikrara kavuşabilmesi için en temel koşul, ülkenin toprak bütünlüğü ve siyasal birliğinin korunmasıdır. Bu koşul, bölgenin esenliği açısından da zorunludur. Tersine bir gelişmenin Irak'ı onlarca yıl geriye götürmesi, Orta Doğu ve yakın bölgenin çok uzun süreli istikrarsızlıklara sürüklenmesine yol açabilir. Kuşkusuz küresel yansımaları da olacak böyle bir ayrışmanın önüne geçilmesi yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Bu çerçevede kimi grupların Irak halkının ortak istencini gözardı ederek, kendi dar görüşlü gündemleri doğrultusunda kazanım peşinde koşmaları kabul edilemez. Bu önemli dönemeçte hiçbir kesimin dışlanmaması, ortak çıkarın birlik ve beraberlikte olduğunun anlaşılması, Irak'da huzurlu bir geleceğin güvencesi olacaktır.

Bu ortamda giderek tırmanan mezhep çatışmalarına da ayrı bir dikkat göstermek gerekmektedir. Etkisi Irak'ın sınırlarını aşıp, bölgesel bir çekişme ve gerginliğe yol açabilecek bu gelişmenin daha fazla kan dökülmeden önüne geçilmesi, her geçen gün daha da ivedilik kazanmaktadır. Burada bölgenin ileri gelen kimi ülkelerine kuşkusuz önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Irak'ın geleceğinde Kerkük konusu belirleyici bir nitelik taşıyacaktır. Irak'ın pek çok yönden küçük bir örneği olan kentin statüsünün uyum içinde, tüm kesimlerin istemleri gözetilerek belirlenmesi, Irak'da kalıcı istikrara yönelik sağlam bir adım oluşturacaktır.

Irak bağlamında Türkiye için bir başka kaygı kaynağını, bölücü terör örgütünün Irak'ın kuzeyindeki varlığı oluşturmaktadır.

Türkiye, kendi ulusal güvenliğine ve toprak bütünlüğüne yönelik böylesine önemli bir tehdide karşı uzun süre izleyici konumunda kalamaz. Bu nedenle, Iraklı ve Amerikalı yetkililerle yürüttüğümüz temaslann hızla somut sonuçlar vermesini diliyoruz. Bu sorun bir an önce çözümlenmelidir.

Türkiye terörle savaşım konusunda küresel düzeyde üzerine düşenleri yerine getirmektedir. Bizimle aynı sözleşmelere imza atmış bulunan ülkelerin, özellikle Batılı bağlaşıklarımızın da bölücü terör örgütüyle savaşımında gerekli duyarlılığı ve işbirliğini göstermelerini bekliyoruz.

Orta Doğu'da kalıcı barış ve istikrara açılan kapının anahtarı Filistin sorununun çözümündedir. Bu bağlamda son dönemdeki gelişmeler umut verici sayılabilir. Filistin'de kurulan Ulusal Birlik Hükümeti ile iç barışın sağlanması, kamu düzeninin yeniden işlemesi ve Filistin halkının sıkıntılarının giderilmesi yönünden yeni bir pencere açılmıştır. Bunun gerektiği biçimde değerlendirilmesi durumunda barış sürecinin de önünün açılabileceğini düşünüyoruz.

Sorunlarla örülü Orta Doğu'nun yeni bir bunalımı kaldırma gücü yoktur. Özellikle bu yönden, İran'ın nükleer programına ilişkin gelişmeleri yakından ve kaygıyla izliyoruz.

Değerli Konuklar,

Türk-Yunan ilişkilerindeki olumlu gelişmeler, iki tarafın da geleceğe daha güvenle

bakmasını sağlayacak, gelecek kuşaklara yeni olanaklar sunacaktır. Yunanistan'ın da bu bilinç ve istenci paylaşması, varolan sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır. Komşumuzdan karşılıklı güven ve dostluğa inanmasını ve sorunların çözümüne katkıda bulunmasını bekliyoruz. Batı Trakya Türk azınlığının uluslararası anlaşmalarla güvence altına alınmış "azınlık hakları"nın tanınması da beklentilerimiz arasındadır.

Kafkaslar gelecekte de, başta enerji ve ulaşım yolları bağlamında olmak üzere, stratejik konumuyla uluslararası gündemin üst sıralarında yer almaya adaydır. Gerek bir bütün olarak bu bölgeyle, gerek bölgedeki ülkelerle ilişkilerimiz bundan sonra da önemini koruyacaktır.

Türkiye'nin çevresinde oluşturmayı başlıca hedef edindiği barış, işbirliği ve gönenç kuşağına Ermenistan'ın da katılması dileğimizdir. Ancak unutulmamalıdır ki, günümüzün dünyasında uygar bir ilişki düzeyi, en azından iyi komşuluk ilişkileri ve temel uluslararası hukuk ilkelerine bağlılıktan geçmektedir

1915 olaylarını irdelemek üzere ortak bir komisyon kurulması yönündeki önerimiz açık ve özgüvenli yaklaşımımızın göstergesidir.

Değerli Konuklar,

Karadeniz'in bir barış ve işbirliği denizine dönüştürülmesi yolundaki çabalarımızı sürdürmeliyiz. Karadeniz önümüzdeki dönemde, değişen dünya koşullarına bağlı olarak daha çok ilgi toplayacak ve enerji yolları üzerindeki konumunu pekiştirecektir.

Yüzyıllardır aynı coğrafyayı paylaştığımız Rusya Federasyonu'yla ilişkilerimizin ve işbirliğimizin bugün ulaştığı düzey sevindiricidir. Bu yolda attığımız her adım, Avrasya ve Karadeniz bölgesinin barış, istikrar ve gönençine katkıda bulunacaktır.

Orta Avrupa'ya geçiş kapımızı oluşturan Balkanlar'ın istikrarı ülkemiz için önemini korumaktadır. Bu anlayışla, Balkanların içinden geçmekte olduğu değişim sürecinin yeni gerilimlere yol açmamasını sağlamak amacıyla bölgedeki barışı koruma görevlerine ve yeniden yapılandırma çabalarına katkılarımızı bundan sonra da sürdüreceğiz. Bölge ülkelerinin Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşmesi, kalıcı istikrar ve güvenliğin olduğu kadar demokratikleşme sürecinin de güvencesi olacaktır.

Değerli Konuklar,

Önümüzdeki 20 yıl içinde dünyadaki enerji gereksiniminin yaklaşık yüzde 50 oranında artması beklenmektedir. En büyük istem gelişmekte olan ülkelere gelecektir. Sınırlı enerji kaynaklarına güvenli biçimde ulaşmak, bir yarışma konusu olacaktır.

Ülkemiz, dünya enerji kaynaklarının yaklaşık yüzde 70'inin bulunduğu bölgenin merkezinde yer almakta; bu stratejik coğrafyada kuzey-güney ve doğu-batı ekseninde güvenli bir geçiş noktası sunmaktadır. Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattının tam kapasiteye ulaşmasıyla dünyada her 16 varil petrolden biri Türkiye üzerinden dünya enerji pazarlarına ulaşacaktır. Yapımı süren doğalgaz boru hattı tasarımlarıyla yalnızca Avrupa'nın değil, tüm dünyanın önemli bir enerji iletim

damarı olma yolunda ilerlemeyi sürdüreceğiz.

Ülkemizin demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, bilim, teknoloji ve saydamlık gibi ağdaş ve evrensel değerlere verdiği öncelik ağdaş uluslar arasındaki yerini pekiştirmektedir. Bu değerler, Türk dış politikasını biçimlendiren barış, istikrar ve gnen arayışını, laiklik ilkesini ve uygar, hakça bir anlayışa dayalı ilişkiler hedefini yansıtılmaktadır. Bu ilkeler, Türkiye'nin uluslararası alandaki üstünlüklerini de göstemektedir.

Ülkemiz, uluslararası barışı koruma görevlerinde de önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'nin bugün katkıda bulunduğu dünyanın çeşitli bölgelerinden barışı koruma görevlerinin sayısı yirminin üzerindedir. Etkin katılım sağladığımız NATO görevlerindeki asker sayımız 1500'e yakındır. Askerlerimiz dünyanın dört bir köşesinde bayrağımızı dalgalandırırken, sergiledikleri üstün başarıyla göğsümüzü kabartılmaktadır. Bu bölgelerde görev yapan askerlerimizi ve her düzeydeki komutanlarını yürekten kutluyorum.

Bu tür yardımlar ve görevler Türkiye'nin uluslararası alandaki ağırlığının somut göstergesini oluşturılmaktadır. Başarıyla tamamlanan her bir görev, Türkiye'nin küresel barış ve istikrara verdiği önemi ve katkıyı kayda geçirmektedir.

Değerli Konuklar,

Dış politikamıza ve gündemimizdeki belli başlı konulara genel yaklaşımımıza ilişkin görüş ve gözlemlerimi bu kürsüden kapsamlı biçimde aktarmaya çalıştım. Küresel politika, ekonomi ve güvenlik yapısında belirgin ağırlığı bulunan, sorunlarla örülü bir coğrafyanın merkezinde yer alan Türkiye'nin dış politikasının gerçekçi, saydam ve iten olduğunu yeniden vurgulamak istiyorum.

Burada önemli olan, dış politika hedeflerimizin kişisel ya da belirli bir grubun anlayışına göre değil, ulusal yararlarımız ve Ulu nder Atatürk'ün, güncelliğini hiç yitirmeyen ilkeleri doğrultusunda biçimlendirilmesidir.

Geçmişte olduğu gibi, ileride de gereksinim duyacağımız tek dayanak, Yüce Atatürk'ün ilkeleri olacaktır.

Değerli Konuklar,

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin 84 yıllık dönemi, tarihinin en uzun barış dönemi olmuştur. Bu dönemde, büyük bir ağdaşlaşma ve kalkınma gerçekleştirilmiştir. Bu kazanım ve başarılar, içinde yaşadığımız zorluklara karşın ilerisi için mit verici bir güvencedir.

Türkiye'nin ağdaşlaşma ve aydınlanma yolunda ilerlemesine yön veren temel ilkeler çerçevesinde, laik ve demokratik Cumhuriyetimizin kuruluşunun yüzüncü yıldönümünde bölgesel ve küresel düzeyde saygınlık ve gücünün her alanda daha da pekiştiğini görmek istiyoruz.

Ulusumuza, Cumhuriyetimize ve demokrasimize güvenerek, Büyük Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet'i, Anayasa'da ngrlen Devlet'in temel niteliklerini hep birlikte koruyarak, Atatürk ulusçuluğu ve devletin teklği ilkesi çerçevesinde ulusal birlik ve bütünleşmeyi artırarak ve çok çalışarak istikrarlı, mutlu, büyük ve

güçlü Türkiye'yi yaratmamız, gelecek kuşaklara karşı tarihsel sorumluluğumuzdur.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize esenlikler diliyorum."